

Akademisyen 2

2014-11-23 02:18:14 +0200

Üç gün öncesine kadar ufak da olsa akademisyenlik ihtimalim vardı. Katıldığım konferanstan sonra yok.

Akademisyenlik katlanabileceğim bir iş değil. Bir defa bir pozisyona, bir titre itibar etmeye başladığınızda; artık o titrin sizi kelepçelemesine, o titre mahsus *politically correct* bir tavır geliştirmeye mahkum oluyorsunuz. Bunu *yazı* için yapmak istememiştım, şimdi *bilgi* için de yapmak istemiyorum. Yazı ve bilginin kendisi bana güzel geliyor, dışardan onlara *sahip* görünmek değil. Bunlar sözkonusuysa sahip değil, köle olmayı tercih ederim.

Diğer para kazanma enstrümanlarına göre daha nezih bir ortam sunduğu aşikar. Etrafta ihtiram gösteren mebzul sayıda öğrenci, titrin getirdiği sosyal rahatlık, çok önemli bir sorun olmadıkça sağlanan iş garantisi, zamanı rahat kullanma imkanı... Beklenen iş de yapılması zor bir iş değil, seneler içinde sağladığınız uzmanlığın verdiği bir kalibrasyonla ve belli bir formda ahkam kesmek. Ahkâmın hangi dar konuda kesilmesi gerektiğini de kendiniz belirliyorsunuz, neticede kimse kimseyi belli bir konuda çalışmaya zorlamıyor.

Ancak bunun yanında giderek daha da kuvvetlenen bir bürokrasinin ve bunun getirdiği bir *siyaseten doğru* olma kaygısına esir oluyorsunuz. Kendine has *yazılı olmayan kuralları* var ve bunlar, uğraştığınız konudaki kabiliyet ve derinlikten daha önemli hale geliyor.

Bir de tabi, şartlar değişiyor. İnternet'in gelişmesiyle beraber akademik bilgi tekeli olarak üniversitenin önemi azaldı. Ülkemizde hala sanki başka yol yokmuş gibi yapılıyor ama herhangi bir meslek bilgisinden daha önemlisi, İngilizce konuşup, yazabilmek. Bunu beceren insanın elinde, her türlüşünden bilgiyi edinmek için uçsuz bucaksız bir dünya çıkıyor.

Akademik pratiğin makale/konferans faaliyetleri de bu değişiklikten etkileniyor. Eskiden benzer konuda çalışan bir araya gelmesi için önemli bir ortam yaratan konferansların alternatifi olarak bloglar, eposta listeleri, forumlar gibi pek çok mecra oluşturulabilir. Bunların henüz alternatif görülmemesinin temel sebebi, muhtemelen akademinin hala *dinozorların* elinde olması ve konferansların bilim üretmekten çok turizmle alakalı olmasındandır.

Makalelerin en önemli şartı olan *hakem* uygulaması da, İnternet üzerinde çok

daha sağlıklı yürüyebilir. Şu anki durumda o hakemliklerin nasıl yapıldığını (ben de dahil) pek çok kişi biliyordur. Bir makaleyi (konuyla yarım yamalak ilgili) üç kişiye okutup, *yayınlanmaya değer* olup olmadığını bulmaktansa, Internet’te yayınlayıp gelen yorumları almak, kalitesine ve önemine herkesin gözü önünde karar vermek çok daha sağlam bir uygulama olurdu. Ancak akademik yayıncılığın bilhassa yayıncılar için yağlı bir iş olmasından dolayı ve güya topluma yön verecek insanların hala kağıda basılı makalenin *daha değerli* olduğunu düşünmesinden, böyle yöntemler yerine yüzyıllardır süren geleneklerde ısrarcı olmak daha kolay geliyor.

Ortalama üniversite giderek *dünyayla ilgisiz* bir yere doğru gidiyor. Kendi çitleri içinde, kendi oyunlarını oynayan bir takım büyükler.

Akademisyenin en iyisi, ne çok zor, ne çok kolay, ne çok önemliymiş gibi duran, ne çok önemsizmiş gibi duran ortalama bir problem bulup; onu ne tam çözmek, ne de çözümsüz bırakmak yoluyla *makale üreten* cinsi. Hedef problem çözmek değil, makale üretmek olunca, en kolay yoldan makale üretmek hedefleniyor. En kolay yoldan makale üretmek de, *konfor bölgesini* mümkün olduğunca az terkedip, mümkün olduğunca ufak, göstermesi ve anlatması kolay adımlarla ilerlemek demek. Gereğinden fazla orijinal olanın başarılı olması mümkün değil, çünkü kimsenin, en azından akademisyenlerin alışık olmadığı türde bir şeyleri dinlemeye zamanı yok.

Buna bir de *anahtarı düşürdüğü yerde değil, ışığın altında arama* alışkanlığını ekleyin. Kolay bir problemi *çözmek*, zor bir problemi *çözememekten* daha teşvik edilir olduğu sürece, ortalama akademisyenin insanlığın dertlerine çok büyük bir faydası olacağını sanmıyorum.

O sebeple bir problemi gerçekten çözmek için gayret etmenin daha önemli olduğuna karar verdim. Doktora da uğraştığım problemi çözdüğüm için verilirse bir anlamı olur, yoksa akademisyen olsam da, olmasam da yirmi yıl sonra, alacağım herhangi derecenin pek bir faydası olacağını sanmıyorum.